



รายงานวิจัย
การพัฒนารูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการ
สายการผลิตในสถานประกอบการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัศครัตน์ พูลกระจ่าง
อาจารย์ทรงธรรม ดีวานิชสกุล

สาขาวิชาครุศาสตร์เครื่องกล คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ทุนอุดหนุนงานวิจัย ปีงบประมาณ 2552

การพัฒนารูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิตในสถานประกอบการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัศรัตน์ พูลกระจ่าง
อาจารย์ทรงธรรม ตีวนิชสกุล

สาขาวิชาครุศาสตร์เครื่องกล คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ทุนอุดหนุนงานวิจัย ปีงบประมาณ 2552

ชื่อ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัศรัตน์ พูลกระจ่าง
: อาจารย์ทรงธรรม ดิวนิชสกุล
ชื่องานวิจัย : การพัฒนารูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการ
สายการผลิตในสถานประกอบการ
สาขา : คุรุศาสตร์เครื่องกล
ปีงบประมาณ : 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิตในสถานประกอบการ สร้างและหาประสิทธิภาพรูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิตในสถานประกอบการ รวมถึงการประเมินผลรูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิต โดยวิธีการวิจัยมี 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบฝึกอบรม และขั้นตอนที่ 2 การนำไปทดลองประสิทธิภาพ

ผลการวิจัย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องขององค์ประกอบของรูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิตในสถานประกอบการ โดยรูปแบบฝึกอบรมมีความสอดคล้องกันทุกรายการ โดยมีดัชนีความสอดคล้องในภาพรวมเท่ากับ 0.98 และความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของรูปแบบฝึกอบรม พบว่า รูปแบบที่ 2 มีความสอดคล้องกันมากที่สุด รองลงมาคือ รูปแบบที่ 4 และ รูปแบบที่ 6 ตามลำดับ สำหรับบุคลากรจากสถานศึกษาและสถานประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบรูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิตในสถานประกอบการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$) = 3.48 และค่าความเบี่ยงเบน (S.D) 0.50 และความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบฝึกอบรม พบว่า รูปแบบที่ 2 มีระดับความสำคัญมากที่สุด และรองลงมาคือ รูปแบบที่ 3 ตามลำดับ

ผลการนำไปทดลองประสิทธิภาพ พบว่า รูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิตในสถานประกอบการ มีประสิทธิภาพ 80.76/88.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 และผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิตในสถานประกอบการ พบว่าผู้เข้าอบรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิตในสถานประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 4.21

คำสำคัญ: รูปแบบฝึกอบรม, พนักงานระดับปฏิบัติการ

Name : Assistant Professor Akkarat Poolkrajang
: Mr.SongTham Deewanichsakul
Research Title : A Training model Development to Develop Production Line Operator
in Establishments
Major Field : Mechanical Education
Budget Year : 2009

Abstract

The objective of this study was to study training model to develop production line operator in establishments, construct and efficiency of Training model to develop production line operator in establishments, and evaluate training model to develop production line operator in establishments. The research and gathering data, there were two step : step 1 development training model and step 2 experimentation for efficiency of Training model.

The research found that experts had opinions about the consistent elements of the training model to develop production line operator in establishments by the training model were consistent with all items index of consistency to 0.98, and opinions about the consistent of training model found that training model 2 was the most consistent , followed by the training model 4 and training model 6, For personnel from education and establishments has opinions about the consistent elements of the training model that all of them thought were in the range of medium level of ($\bar{X}$) = 3.48 and standard deviation (S.D) 0.50. and opinions about of training model found that training model 2 had the most important, and secondary was training model 3.

The result of the research shows that the training model has the efficiency of 80.76/88.92 This value was higher than the criteria of 80/80 and showed the evaluation of the trainees' opinions towards the program revealed that all of them thought were in the range of high level of ($\bar{X}$) = 4.21.

Keywords: training model, operator

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ ได้รับทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จากงบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2552 ทางคณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้ตรวจงานวิจัยทุกท่านที่อนุญาติให้ คณะผู้วิจัยได้จัดทำงานวิจัยในเรื่องดังกล่าวนี้ และให้โอกาสแก่คณะผู้วิจัยมา ณ ที่นี้

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ คณะผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญู กตเวทิตา แก่บิดา มารดา ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัศครัตน์ พูลกระจำง ห้วนน้ำทิพย์
อาจารย์ทรงธรรม คีวานิชสกุล

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในทศวรรษที่ผ่านมากระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งมีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและบริการที่ทันสมัยอย่างรวดเร็วทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงตระหนักถึงการพัฒนาคคน และคุณภาพของคน เพื่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนในสังคมโลก สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้กล่าวว่าสังคมไทยต้องเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่สร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผลสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สุขภาพแข็งแรง คิดเป็น ทำเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีวิธีคิดอย่างมีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อส่วนรวม รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานให้เกิดความสมดุลในการยกระดับคุณภาพชีวิต (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ : 2545)

ในสภาวะที่มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงประเทศไทยจำเป็นต้องเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และมุ่งส่งออกสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น บนรากฐานของเทคโนโลยีและคุณภาพที่สูงขึ้น ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมจึงเป็นเรื่องจำเป็น กล่าวคือ ถ้ายังไม่มี การดำเนินการใด ๆ ในการยกระดับคุณภาพของแรงงานดังกล่าวก็จะสายเกินการแก้ไข ระบบของอุตสาหกรรมของประเทศไทยก็ไม่อาจจะเท่าทันหรือแข่งขันกับตลาดโลกได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบมากมายต่อเศรษฐกิจของประเทศ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ได้สรุปเรื่องการปรับโครงสร้างของภาคอุตสาหกรรมว่า “การปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรมทั้งภาครัฐและเอกชนไม่ควรจะพิจารณาเฉพาะประเด็นเดียว คือ การใช้เงิน หรือรัฐบาลนำเงินไปให้เอกชนกู้เพื่อซื้อเครื่องจักรใหม่แต่ควรเน้นที่การพัฒนาคน ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิตมากกว่า ” โดยการ พัฒนาเศรษฐกิจไม่อาจจะอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนถ้าปราศจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เศรษฐกิจในอนาคตจะขึ้นอยู่กับการศึกษาและการฝึกอบรมเพื่อพัฒนากำลังคน การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศได้นั้นต้องมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โดยที่สถานประกอบการจะใช้วิธีการฝึกอบรม ซึ่งการฝึกอบรมเป็นการพัฒนาเพิ่มพูน ความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ทักษะ คติ ค่านิยม และทักษะความชำนาญของบุคคลในหน่วยงานหรือองค์กรนั้นเพื่อให้บุคคลสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (ไพโรจน์, 2547:2) นอกจากนั้นการฝึกอบรมยังเน้นในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของคนงานเพื่อเพิ่มผลผลิตได้

อีกด้วย ดังนั้นหากมีการพัฒนากำลังแรงงานในสถานประกอบการให้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ตลอดจนทักษะวิชาชีพต่างๆ อย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้เกิดประโยชน์ไม่เฉพาะแต่แรงงานเท่านั้น สถานประกอบการก็จะได้รับประโยชน์อย่างมากไม่ว่าจะเป็นเรื่องการบริหารจัดการ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตลอดจนคุณภาพ และผลผลิตของงาน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีคำถามอยู่เสมอว่าสถานประกอบการมีรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการอย่างไร และมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะสนับสนุนให้บุคลากรมีคุณภาพ และศักยภาพในการทำงานสูงขึ้นเพียงพอต่อการแข่งขันในตลาดโลกหรือไม่ ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนารูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพนักงานระดับปฏิบัติการในสายการผลิต ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญขององค์กรหากพนักงานกลุ่มนี้ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้วก็จะเป็นการเพิ่มศักยภาพการทำงานเพื่อรองรับความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการผลิต และการจัดการที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงควรที่จะมีการวิจัยพัฒนารูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิตในสถานประกอบการ ทั้งนี้เพื่อจะได้รูปแบบฝึกอบรมที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลต่อการพัฒนาแรงงานระดับปฏิบัติการให้มีคุณภาพ ตลอดจนเกิดการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรในภาคอุตสาหกรรมให้เพิ่มขึ้นอีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษารูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิตในสถานประกอบการ
- 2.2 เพื่อสร้าง และหาประสิทธิภาพรูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิตในสถานประกอบการ
- 2.3 เพื่อประเมินผลรูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิตที่สร้างขึ้น

3. ขอบเขตของโครงการวิจัย

3.1. ด้านเนื้อหา

การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมสำหรับพนักงานในสถานประกอบการ คณะผู้วิจัยใช้แนวคิดเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า(Input) กระบวนการ (Process) และผลที่ได้รับ (Output) โดยพัฒนาจากรูปแบบฝึกอบรมใน 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 3.1.1 การศึกษาความต้องการในการฝึกอบรม
- 3.1.2 การออกแบบหลักสูตรฝึกอบรม
- 3.1.3 การดำเนินการฝึกอบรม
- 3.1.4 การประเมินผลการฝึกอบรม

3.2 ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากรที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรม ได้แก่ พนักงานปฏิบัติงานในสถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรมการผลิต

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรม ได้แก่ พนักงานปฏิบัติงานในสถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรมการผลิตในจังหวัดปทุมธานี

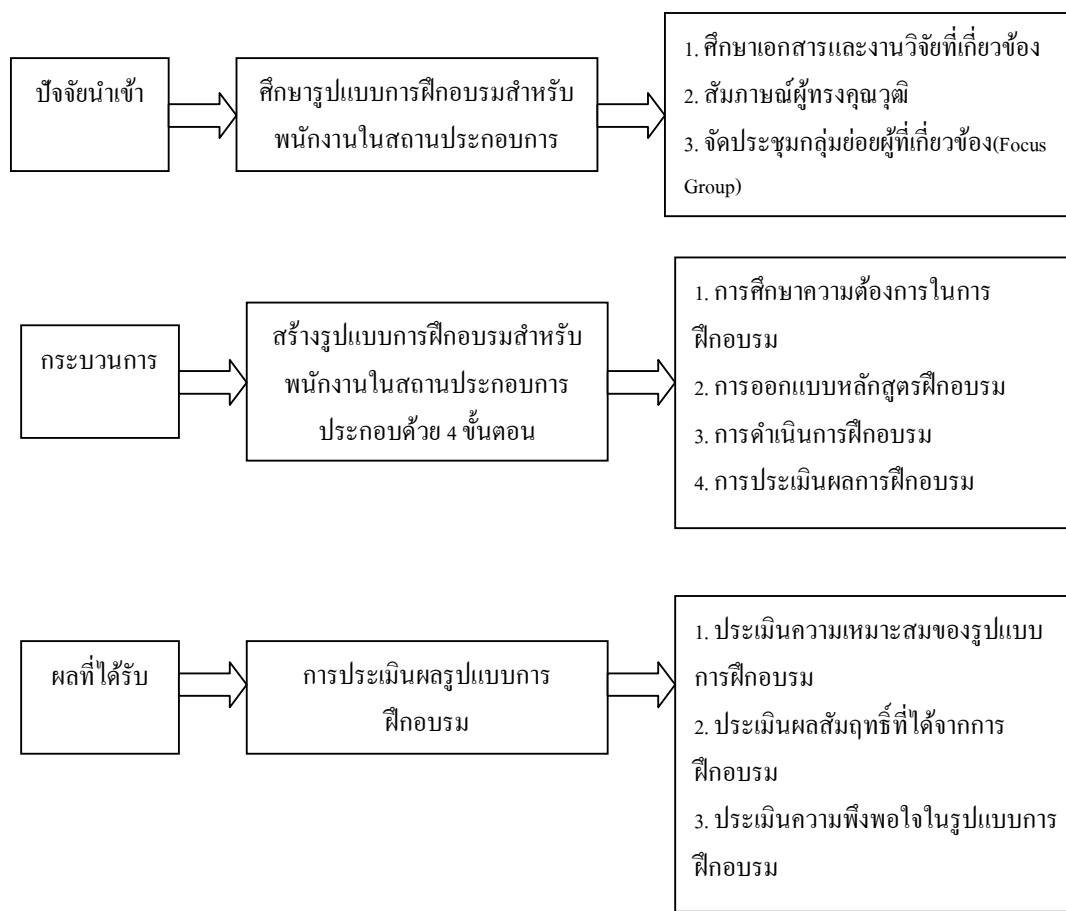
3.3 ด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการฝึกอบรมสำหรับพนักงานในสถานประกอบการ

3.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกอบรม พิจารณาจาก ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ระหว่างการฝึกอบรมและผลการประเมินผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรม ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ 80/80

3.4 ด้านเวลา ระยะเวลาในการทำวิจัยในครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 1 ปี

4. กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย



5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้รูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิตในสถานประกอบการ เพื่อการพัฒนากำลังคนตามความต้องการของสถานประกอบการอย่างแท้จริง และส่งเสริมความสามารถในการทำงานของบุคลากรในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง

5.2 สถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรมการผลิตได้รูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการส่งผลให้บุคลากรในสถานประกอบการนำความรู้ ความสามารถ ไปพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศได้ต่อไป

5.3 สถานประกอบการได้บุคลากรที่มีคุณภาพในการปฏิบัติงาน และผู้ปฏิบัติงานมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลให้สถานประกอบการลดต้นทุนการผลิต ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น สินค้ามีคุณภาพมากขึ้น และมีความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น

5.4 เป็นแนวทางให้สถานประกอบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และช่วยส่งเสริมให้เกิดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับพนักงานในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ชื่อหน่วยงานที่รับรอง บริษัท ปทุมธานีกลาส อับด์สทรี จำกัด
 อยู่หน่วยงานที่รับรอง 47/1 หมู่ 2 ถนนรังสิต-นครนายก กม. 7 ตำบลบึงยี่โถ อำเภอบึงยี่โถ จังหวัดปทุมธานี 12130

เบอร์โทรศัพท์ +66 (0) 2834 7000 โทรสาร +66 (0) 2533 1140

วัน เดือน ปีที่ให้การรับรอง 5 กรกฎาคม 2555

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ข้าพเจ้านางภควรรณ วาตรักชิต ตำแหน่ง ผู้จัดการฝ่ายพัฒนาบุคลากร และแรงงานสัมพันธ์
 ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่อง
 “การพัฒนารูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิตในสถานประกอบการ”

นำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. (ระบุรายละเอียดการใช้ประโยชน์)เป็นแนวทางในการฝึกอบรมพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิต
 ในสถานประกอบการ.....
2. (ระบุประโยชน์หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหลังจากนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ไปใช้)พนักงานระดับ
 ปฏิบัติการสายการผลิตในสถานประกอบการได้รับการพัฒนาตามรูปแบบฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น.....

ลงชื่อ.....นางภควรรณ วาตรักชิต.....

(ชื่อ-สกุล นางภควรรณ วาตรักชิต)
 ตำแหน่ง ผู้จัดการฝ่ายพัฒนาบุคลากร และแรงงาน
 สัมพันธ์

หมายเหตุ : ผู้รับรองต้องเป็นองค์กร/ประธานชุมชน มิใช่รับรองในนามบุคคล และโปรดประทับตรารับรองในหนังสือฉบับนี้ด้วย